

Om de gamle Degne.

Ved S. C. Sortfeldt.

Degnene paa Mors.

A. Nørre Herred.

2. FLADE-DRAABY.

6. *Jørgen Pedersen Bierring*. Degn 1767-98. Det er ofte vanskeligt at faa Rede paa, hvor Degnens Hjemsted har været; hvor Degnen Bierring i Flade er født, vides heller ikke. Paa Manø blev der 1782 ansat en Præst, som hed Hans Jørgen Pedersen Bierring og var Søn af Degnen Peder Bierring i Stenstrup paa Fyn. Maaske har Degnen i Flade været Søn af Peder Bierring og Broder til Præsten paa Manø.

Jørgen Bierring var gift med *Maren Nielsdatter*, der døde Søndag den 19. Oktober 1783, 62 Aar. I denne Anledning faar vi at vide, at der var 5 Døtre, som overlevede Moderen, nemlig *Ellen*, der var gift med Skibstømmermand Jens Jørgensen, som havde boet i Amsterdam, men da Skifteretten blev sat, vidste man ikke, hvor de boede, endvidere nævnes fire ugifte Døtre, nemlig *Maren, Johanne, Sophie* og *Karen*.

Alle Børnene gav Afkald paa Arv efter deres Moder, og fra den ældste Datter og hendes Mand, der endnu boede i Amsterdam, modtog Degnen følgende Brev:

”Hjerteelskende Fader og Søskende!

Eders Brev med Posten har vi rigtig bekommet at 22de Oktober, hvoraf ses, at vor Herre har ved Døden bortkaldet vores gamle og langvarig svage Moder, hvilke vi som skyldigt tage Del i med vor gamle Fader og vil af Hjertet begære, at han maa endelig bære dette dybe Sorg taalmodig paa det, at han kan beholde Førlighed til at betjene sit Embede baade for sig selv og vores andre uforsynede Søskende, som alle endnu har eders Raad og Hjælp nødig efter eders Evne, og som kære Fader melder i hans Brev, at vi skal give ham lovlig Afkald efter vores salig Moders Død, hvad Arvepart der kunde tilfalde os, da ved kære Fader vel, at vi ikke tænker eller vil have noget, men giver her lovlig Afkald med begge vores Hænders Underskrift, at kære Fader skal være fri og upaataalt af os, saalænge vi lever, og ingen Børn har vi til denne Tid, som skal gøre Modstand i nogen Maade, men det gør os hjertelig ondt, at kære Fader skulle koste saa mange Postpenge hid til os og nu igen faa tilbage igen paa denne Vinters Tid, men om Gud giver Fader Hilsen til Foraaret, naar Fartøjerne gaar, da skriv os til og adresser det til Amsterdam i Romslaat i en Kælder, der hænger en Hat udenfor Døren. For alle Ting have vi kære Fader og Søskende altid i vore Bønner og vil ønske dem i Guds trygge Beskærmelse og ved Dagenes Ende møttes med Guds Ansigts Beskuelse i Guds Rige, det ønskes af kære Faders oprigtige Svigersøn og Datter.

Amsterdam, 3. Januar 1784.

Jens Jørgensen. Ellen Jørgensdatter.”

Jørgen Bierring giftede sig igen. Trol. 31. Oktober i Draaby samme Aar, som Konen døde; viet 14. Decbr. Hans anden Hustru hed *Maren Christensdatter*, men med hende havde han ingen Børn. Degnen døde i Flade Degnebolig Natten mellem den 10. og 11. Marts 1798. Ved Skiftet efter ham omtales hans Døtre. Den

ældste Datter Ellen boede endnu i Amsterdam, men hun var nu gift med *Mathias Poulsen*; hendes første Mand maa derfor være død. Maren Jørgensdatter var nu gift med Haarskærer Mathias Amby i Thisted. Den tredje Datter Johanne opholdt sig i Amsterdam, men man vidste ikke noget om hendes Stilling. Datteren Sophie var gift med Hr. Jens Hart, der boede i Udbyneder, og den yngste Datter Karen opholdt sig hjemme hos Stedmoderen.

7. *Peder Jensen Eerslev*. 1798-1822. Gift med *Else Pedersdatter*, død $30\frac{1}{2}$ 1820, 73 Aar gammel.

Han var en gammel Mand, 59 Aar, da han blev Degn i Flade. 1800 siges der om ham, at han er 60 Aar gl., har været Skoleholder i 20 Aar og Degn tillige i tvende Aar. Ikke Seminarist, men brav og flittig Skolelærer. Skolen bestaar af 2 Fag Bindingsværk med Ler. Degnen døde $13\frac{1}{2}$ 1822, 83 Aar gl.

3. ALSTED-BJERGBY.

Kirkebogen begynder 1646, men den indeholder kun faa Oplysninger om Degnene.

1555 faar Degnen 4 Skpr. Byg af ”hver Mand” og 2 Skpr. af Inderster. 1571 er ”Degnen af Skolen”, der faar 7 Tdr. Byg og 4 Lam i Tiende.

1690 faar Degnen 8 Tdr. Byg, 2-3 Lam og 2-3 Mk. i Penge, desuden Offer 3 Sldr., ved Barnedaab 1-2 Skil. og ved Bryllupper 4-6 Skil. Paaskerente og St. Hansrente kun lidet. Ingen Degnebolig, men Kirkerne har givet 20 Sldr. at bygge med, og $\frac{1}{2}$ Td. Bygsæd med et lidet Stykke Eng, hvorpaa kan avles $\frac{1}{2}$ Læs Hø. Pension til Nykjøbing Skole 3 Tdr. Byg.

Peder Michelsen, død 1679. Skolemester og Substitut i Bjergby, døde Pinsedag (8. Juni) 1679, 68 Aar gl.

1. *Anders Olufsen Skarum*, 1688-1713, 1691 gift med Kirsten Jepsdatter, 1692 en Søn Jep. Degnen døde 1713, 56 Aar gl. Han var den første Sædedegn paa Stedet.

2. *Hans Jacobsen Hammer*, 1713-39, død 15. November 1747, 74 Aar. Aar 1739 hedder det i en Indberetning om denne Mand: Degnen Hans Hammer, en gl. Student, mod sine 80 Aar (?), enlig og uden Husholdning, kan ikke agtes bekvem at holde Skole for sin Alderdoms Skyld og saa meget mindre tjenlig til den ventende Frugt for Ungdommen, som han tillige er en meget tunghørende Mand, dog som hans Opførsel har været upaaklagelig og i det mindste for

den Tid, jeg har været her, kan vidne, at han har ført et ædrueligt, stille og med hans Alder sømmende Levemaade, saa ønskede jeg gerne hannem en Substitut maatte beskikkes, som Skolen kunde forestaa og ham selv lønne, eller saadan en Person, som Degneembedet med Skolen kunde antage og derimod give hannem noget vist aarlig, at den gamle Mand udi sin høje Alderdom kunde have noget at leve af, saasom han selv er fattig og ejer intet, saafremt Kaldets Indkomme kan taale at deles mellem tvende.

3. *Michel Andersen (Møller)*, 1739-86. Denne Degn skriver 1744 om Degneboligen og Embedet i Alsted saaledes: "Degneboligen er beliggende i Alsted By, ½ Fjerdingvej fra Kirken, 12 Fag Hus, hvoraf 5 Fag er Stue og Køkken, 3 Fag Skolestue og Resten Lade, et Sted til en Ko og nogle Faar, udi nogenledes Stand. Dertil hørte oprindeligt 1 Kaalhave, 1 Toft af Fælled indtaget og Degneboligen tillagt som et vis Tillæg, 2 Tdr. Sædeland, 1 Ager, næste paa 6 Skpr. Sæde, paa den anden Side af Byen. 1 Stk. Eng, 1 Læs Hø. De 2 Tdr. Sæde har den forrige Ejer af Damsgaard berettiget sig i min Formands Tid og derpaa ladet bygge et Hus, som blev solgt. Degnen faar intet deraf".

Indtægterne ved denne Tid var Degnetrave 12 Tdr. Byg, Offer 11 á 12 Mark hver Højtid, Smaarente 12 Lspd. Brød, 3 Lspd. Ost, 6 Ol Æg, Accidenser 10-12 Mark.

Han var gift med *Maren Laursdatter*, der overlevede ham og døde i Nykøbing hos en Datter og hendes Mand den 14. Decbr. 1798. De havde 3 Sønner og 3 Døtre. Den ældste Søn *Andreas Møller* var først Birkedommer paa Langeland, senere Hof- og Statsrets Prokurator i København, og døde før Moderen. Den næste Søn hed *Peder Møller* og var ogsaa Prokurator i København. Sønnen *Niels Jensen Møller* var først Degn i Alsted efter Faderen, senere Degn i Sejerslev (se der). Indtil Faderens Død sørgede han for sine gamle Forældre. Datteren *Regina Møller* blev gift med Skoleholder Brasch i Nykøbing. *Maren Møller* tjente ved Moderens Død hos Kapellanen Hr. Praem i Kjærup, V. Hanherred. Den yngste Datter hed *Else Møller* og var gift med Guldsmed Kannendorf i Ringkøbing. Degnen Michel Andersen (Møller) døde den 1. Marts 1786, 79 Aar gl., og ejede kun lidet. Han betegnes 1759 af Biskoppen som en skikkelig Mand baade i Embede og Levnet, og 1765 kaldes han "ustraffelig".

4. *Niels Jensen Mikkelsen Møller*. Degn i Alsted 17...-1787. Hvornaar han har overtaget Faderens Degneembede vides ikke, men 1787 blev han Degn i Sejerslev (se der).

% *Jens Nielsen Bløde*. Degn 1787-1837. Han var født i Hjørdemaal 8. Maj 1753. Hans første Hustru hed *Sidsel Jensdatter*, og med hende havde han flere Børn. Den 28. December 1814 giftede han sig anden Gang

med *Else Jensdatter* af Hesselbjerg. En Datter *Sidsel Kristine* døde 1816, 34 Uger gl.

I Aaret 1800 er han "meget duelig og til dette vigtige Fag en vel oplagt Mand". Degnen døde 1. Februar 1837, 81³/₄ Aar gl.

4. SOLBJERG-SUNDBY.

1555 faar Degnen 2 Skpr. Byg af hver Mand i Sognene. 1571 omtales en Løbedegn, der faar 7 Tdr. Byg, 6 Lam og 1 Mark i Penge aarlig for sit Arbejde.

1690 er Embedets Indtægter 4½-6 Tdr. Byg, Paaskerente 3-3½ Ol Æg og 9-10 Kager. St. Hansrente 1½ Lspd. Ost, Kvægtiende 2-4 Lam. En liden Degnebolig med Hartkorn 5 Skpr. 1 Alb. Pension til Nykøbing Skole fragaar og er 3 Tdr. Byg, og Halvdelen af Kvægtienden svares til Nykøbing Hospital.

1. *Peder Nielsen* var Degn 1690. Det var ham, som skrev om Embedsindtægten dette Aar. 13. Marts 1688 blev det ham forundt til Degnebolig det Boel i Bækthøj, som Maren Madsdatter, Mads Mortensens Enke, havde i Fæste, men Degnen fik det ikke, da Beboerne ikke vilde lade ham faa det i Besiddelse.

Biskop Bircherod skriver i sin Dagbog om en Visitats i Solbjerg den 2. August 1699: "De for mig paa Gulvet fremstillede vare in rerum divinarum notitia usigelig grove. Aarsagen, vilde Præsten (Hr. Svabonius) henvende paa den gamle og næsten udlevede Degns Udygtighed til Børn at undervise". Det har vel nok været Degnen Peder Nielsen, her sigtes til.

2. *Jens Pedersen*, Degn 1701 til 1715, var maaske Søn af foregaaende. Kirkebogen begynder først 1719, og man ved intet om denne Degn.

3. *Andreas Petri Tosestrupius* (Anders Pedersen Thøgstrup). Degn 1715-44. 1739 skriver Præsten om ham: "Degnen Anders Pedersen Thøgstrup, som før sin Ankomst her til Sognene paa adskillige Steder har fortjent sit Brød med at informere Godtfolks Børn i det latinske Sprog, samt Læsen, Skriven og Regning, har og siden været Hører i Nykøbing latinske Skole her paa Landet, hvor han for 23 Aar siden er blevet hidkaldt, finder jeg for den Tid, jeg har været her ved Stedet, til sit Degneembede bekvem, skikkelig og upaaklagelig og nyttig til en Skoleholder".

Anders Thøgstrup har maaske været gift. 1757 døde nemlig i Sundby en Degnekone, som hed *Johanne Andersdatter*. Hun var 83 Aar gl. Muligvis har hun været Thøgstrups Hustru. Degnen døde 14. Marts 1744, 63 Aar gl.

Om Sundby Degnebolig skriver Thøgstrup 1743: "Degneboligen ligger i Sundby, straks ved Kirken, er et gammelt Hus, som jeg holder selv vedlige, 3 Fag bygget til Skolestue og Køkken. Ingen Jord nu; 1720 blev Jorden solgt med Kirken til Sognemændene for

14 Rdl. og kaldes Bækhøj Toft, 5 Skp. 1 Alb. Hartkorn. Denne Toft er af Biskop Bornemann lagt til Degneboligen og hørte dertil i 35 Aar indtil 1715, da jeg blev kaldet, og 5 Aar til”.

4. *Anders Winther*. Degn 1744-88. Degnen Anders Winther forretter sit Degneembede upaaklageligt, skriver Biskoppen efter en Visitats 1759. I Skolehold blev han paamindet om at være flittigere, hvilket han lovede for sin Skole Sundby. 1765 skriver Biskoppen, at Degnen Anders Winther er ulastelig i sit Degneembede; Skolehold havde der været Forsømmelse med i afvigte Vinter, hvor han blev tilholden at vise mere Flittighed herefter; men han havde dog nogen Undskyldning, thi en Del af Børnene havde Børnekopper, som siden for den strenge Vinter og vanskeligt ikke kunde komme til Skolen.

I Præstens Vidnesbyrd om Menigheden hedder det, at der er en Blanding af Klinte og Hvede, nogle er Herrens Kald lydige, nogle have Gudfrygtigheds Skin, men nogle Gudfrygtigheds Kraft, hvilket her videre forelagt. Lars Sørensens Datter af Soldberg havde Præsten holdt fra Herrens Bord, fordi hun ikke skulde være vel undervist i hendes Saligheds Sag. Jeg (Biskop Brorson) examinerede hende og befandt hende anderledes; hun gjorde god Rede for sin Børnelærdom, saaledes at mit Hjerte rørtes derved, og derfor advarede jeg Præsten i Enrum ikke at handle efter Passioner, men med Kærlighed og Enfoldighed omgaas de arme Sjæle og stille hendes Hunger med den hellige Nadvere.

Anders Winther var gift med *Ane Jensdatter Trapp*, som døde i Decbr. 1788, 71 Aar gl. Iflg. Skiftet efter hende var Boet fattigt; der var kun 9 Rdl. 4 M. 7 Sk. til Deling mellem Arvingerne. Ved samme Lejlighed nævnes deres Børn, nemlig *Jens Chr. Winther*, der var død, men havde efterladt sig to ægte Sønner: *Anders*, 7 Aar, og *Jens Chr.* 3 Aar; *Peder Winther*, Selvejer, bor i Ørding, *Jakob Winther*, død; har efterladt sig to Døtre: *Anna*, 7 Aar, og *Marie Anne*, 6 Aar; *Inger Marie Winther*, gift i Thisted med *Laurits Knudsen*; *Dorthea Marie Winther*, gift med *Jens Josefsen*, opholder sig her i Degneboligen.

Degnen døde 28. August 1790, 79 Aar gl.

5. *Christen Nielsen*. Degn 1788-1801. Aaret før han døde, skriver Præsten om ham, at han, skønt han ikke er Seminarist, er en meget duelig og oplagt Mand til at undervise og lære Ungdommen. For sin Flid har han erhvervet sig megen Agtelse og Yndest.

Degnen var gift med *Maren Christensdatter Torup*. Hun var født i Jannerup den 24. Juli 1771, og de blev gift 1791 i Sundby. Degnen led af Brystsvaghed og døde og blev begravet 17. Februar 1801, kun 50 Aar gl. Hans Enke giftede sig 1805 med Degnen *Niels Peter Kjer* af Snedsted, og med ham levede hun i 37½ Aar. Hun havde ingen Børn, hverken i første eller andet Ægteskab.

6. *Ulrich Chr. Bruun*. Degn 1801.

7. *Chr. Eriksen Moesgaard*. Degn 1801, siden Lærer og Kirkesanger, død 8. Juli 1831, 68 Aar gl. Han var først Skoleholder i Tæbring og Rakkeby og betegnes der som ”en sædelig og duelig Mand, eftersom Landsby Skoleholdere er i Almindelighed”. Hustruen hed *Anne Christensdatter*, døde 1. August 1816, 58 Aar gl.

5. DRAGSTRUP-SKALLERUP.

Den ældste Kirkebog er fra 1646, men det er ikke store Sager, man kan faa ud af den.

Degneboligen har ligget i V. Jølby. 1690 var der ingen Bolig, og Præsten og Degnen i Forening ansøgte Kongen om at faa en øde Gaard i V. Jølby til Deling, saaledes at Præsten fik de to Dele og Degnen den tredie Del. Om denne Ansøgning blev bevilget eller ej, vides ikke. 1744 bor Degnen i et Raallingshus, nylig opbyggt af Kirkeejeren, 9 smaa Fag. 1 Lade og Stald, 8 Fag, gammelt og forfaldent; Kaalhøve, Eng, hvorpaa kan avles ½ Læs Hø.

1555 faar Degnen 2 Skpr. Byg af hver Mand om Aaret. 1571 er der Løbedegn fra Nykøbing Skole. Han faar 4 Tdr. Byg, 3 Lam og 8 Skil. 1690 faar Sædedegnen 8 Tdr. Byg, 3-4 Lam og 3-4 Mark. Offer 9 Mark. St. Hansrente en liden Ost af hver Decimant¹) paa 3-4 Skaalpund eller 6-8 Skil. derfor. Paaskerente af en Decimant 10 Æg og et Brød paa 6 Skaalpund. Til Nykøbing Skole svarer Degnen 3 Tdr. Byg aarlig. 1744 har Degnen en Ejendom med 1 Td. 3 Fdk. 1 Alb. Hartkorn, hvorpaa holdes 1 Ko. Hans øvrige Indtægt var 17 Tdr. Korn, 3 Lspd. Brød, 2 Lspd. Ost, 4 Ol Æg, Offer 9 Rdl. og Accidenser 2 Rdl.

1768 ansættes Indtægten til 31 Rdl. og Udgiften til 8 Rdl. 3 Mark 4 Skil. Degneembedet i V. Jølby havde paa denne Tid en Værdi af ca. 22 Rdl.

1. *Hans Nielsøn*. Degn til 1743. Han skriver 1690, at ”for faa Aar siden var til Dragstrup og Skallerup Sogne en Løbedegn fra Nykøbing Skole; men nu formedelst Biskop Bornemanns synderlige Omsorg for Ungdommens Undervisning og Kirkerne med Sang og andet mere at betjene er forordnet en Sædedegn”.

Præsten skriver om ham 1739: Degnen *Hans Nielsen*, som til sit Embede er antagen og beskikket af Bisp Bornemann og her paa Stedet har i samme Embede overlevet 8 Præster, er endskønt ustuderet dog endnu som altid tilforn bekvem til sit Degneembede og altid derhos har ført et skikkeligt og ædrueligt Levnet, men formedelst overkommende Alderdom, saasom han er over 70 Aar, og paafølgende Øjnenes Dumhed ikke saa bekvem til Skolehold som tilforn og derfor erbyder sig at holde en god Substitut, som dog under hans Direktion, saalænge han lever, forsvarlig kan forestaa Skolen.

¹ Tiendeyder.

Hans Nielsøns Hustru *Mette Nielsdatter* døde 10. Oktober 1740, 62 Aar gl. Med hende havde han to Børn, en Søn *Niels Hansen*, der ved Moderens Død betegnes med Titelen Signeur og som Ejer af Damsgaard i Outrup Sogn, og en Datter *Kirsten Hansdatter*. Degnen døde sikkert faa Aar efter, men hvor han døde, vides ikke. Han ejede saa godt som intet, da Konen døde.

2. *Niels Eriksen Møller*. Degn 1743-55. Gift med Øllegaard Sophie Schandorph. Om denne Mand har jeg kun faa Oplysninger. Der staar i Kirkebogen, at han døde 10. Maj 1755, 43 Aar gl. 1744 nævnes en Søn *Erich*, 1746 en Søn *Jens Jørgen*, 1750 *Nikolaj Christian*, 1753 en Søn *Johan Rudolph*. Degnens Søster *Karen* var Fadder til Børnene.

3. *Bendix Hammer*. Degn 1755-62 (se Aarb. Thisted 1913 pag. 43). Hans anden Hustru *Kirsten Pedersdatter Skibsted* døde 1757, 40 Aar gl. En Datter *Karen Margrete* døde 1756. Han maa være bleven gift 3. Gang, for 1760 havde han en Søn *Poul* (død 1761) og 1761 en Søn *Abraham Christian*. Boet gav en Gæld af 57 Rdl. 3 Mark 7 Skil. 1759 skriver Biskoppen om ham, at han har et meget godt Lov for Skole- og Degneembede. 1762 flyttede han til Kollerup (V. Han Herred).

4. *Niels Jacobsen Kaas*. Degn 1762-65. 1754 er Niels Kaas Skoleholder i Thorup, Dronninglund Sogn. Han var Broder til Degnen Hans Kaas i Skjoldborg og døde efter 3 Aars Forløb den 3. Januar 1765, 47 Aar gl. Hans Hustru hed *Anna Svendsdatter*. Ved hans Død nævnes en Søn *Jacob Nielsen Kaas*, 20 Aar gl., der var i Lære hos Snedker Søren Knudsen i Aalborg, og en hjemmeverende Datter *Maren Nielsdatter Kaas*, der var 16 Aar gl. Ifølge Skiftet efter Degnen var der 13 Rdl. 5 Mark 4½ Skil. til Deling mellem Enken og Børnene.

5. *Gregorius Høyer*. Degn 1765-1805. Biskoppen skriver om ham i sin Visitatsbog 1765: "Degnen G. Høyer er nylig kommen til Kaldet. I den korte Tid har han givet godt Haab om, at han bliver en opbyggelig Mand i sit Embede". Vi hører saa intet om ham før Aar 1800. Han er da en gammel Mand, 64 Aar, og har i 34 Aar været en flittig og paapassende Mand med Skoleungdommens Undervisning, men nu formedelst tiltagende Alderdom og Skrøbelighed bliver assisteret af en Person.

Den 26. Juli 1765 giftede han sig med *Mette Pedersdatter Deinbøll*. Hun døde 5. Februar 1793 om Morgen. Børn synes de ikke at have haft. Ved Skiftet nævnes kun hendes Søskende som Arvinger, nemlig Jens Pedersen Lund, Snedkermester, boende i Brande ved Vejlekanten og Helene Pedersdatter Lund, der tjener hos Stiftsprovsten i Aalborg Hr. Professor Pontoppidan, en Søsterdatter, *Mette Kirstine Justdatter*, tjener ogsaa i Aalborg. *Mette* fik nogle Klæder efter Degnens afdøde Hustru, de øvrige

Arvinger gav Afkald. Degnens Død har jeg ikke fundet noget om.

6. *Niels Christensen Nørregaard*. Degn 1805-27. Han havde i to Vintre været Degnens Skoleholder i Sundby (M) og blev saa Degn i V. Jølby 1805. Hans Hustru hed *Ingeborg Jensdatter*. En Søn, *Niels* døde 1813, næsten 2 Aar gl., og 1815 døde en anden Søn *Niels*, 1¼ Aar gl. Degnen døde 15. Februar 1827, 45 Aar gl.

6. GALTRUP-Ø. JØLBY.

Ogsaa her træffer vi meget gamle Kirkebøger. Den ældste begynder 1648.

Degneboligen omtales 1690. Den bestaar af et lidet Hus i Tøving By, givet af salig Sivert Brokkenhus til Skolehus, og dertil har Biskop Bornemann lagt en Degne- og Skolebolig samt sørget for Reparation af Boligen. Til dette Hus hører en ringe og liden Have, som kan saas med nogle faa Skpr. Korn og har 2 Skpr. 1 Fdk. 1 Alb. Hartkorn. Degnen ønsker, at Kongen vil unde ham en halv Gaard i Tøving, Leegaard kaldet, med 2 Tdr. Hartkorn, fri for Rytterhold, Skyld og Landgilde, Ægt og Arbejde.

1744 ligger Degneboligen i Tøving, Galtrup Sogn. 7 Fag, som er baade Skole og Degnebolig, bygget af ny for 3 Aar siden. I Boligen er 1 Kammer, 1 Stue og 1 Køkken; 1 Lade. Boligen ligger næsten 1 Fjerdingsvej fra Kirken. Den førømtalte Kaalhøve findes endnu 1744, og der er 2 Tdr. Sæde, hvorpaa kan holdes 1 Ko.

1555 er der et Degneboel i Galtrup, som skylder 1 Td. Byg aarlig til Degnen. Af hver Mand i Galtrup faar Degnen 3 Skp. Byg og af hver Mand i Jølby 6 Skp. Byg, Ost, Kage og andet.

1571 har Degnen et Degneboel i Galtrup Sogn, og han faar 1 Td. Byg i Landgilde af dette Boel. Af begge Sogne faar han desuden 10 Tdr. Byg og 2 Lam aarlig.

1690 er Degnekornet kun 4½ Tdr. Byg. Kvægtiende 4-5 Laam og 4-5 Mark. Offer næsten intet. St. Hansrente 1 Lspd. Ost, Paaskerente 2 Lspd. Brød og 3 Ol Æg. Heraf gives 1/3 til Sygestuen i Nykøbing og i Pension til Nykøbing Skole svares 2 Tdr. Byg.

1744 er Degnekornet 12 Tdr. 4 Skp. Byg, Offer 2 Rdl. til hver Højtid, Accidenser 2 Rdl., 2 Lspd. Brød, 2 Lspd. Ost og 2 Ol Æg. 1768 var Degnens aarlige Indtægt ansat til 24 Rdl., saa noget fedt Embede var det ikke.

I Galtrup-Ø. Jølby Pastorat nævnes ingen Løbdegne; man maa derfor antage, at her har været et selvstændigt Degneembede fra gammel Tid.

1. *Willads Degn*. Degn 1668-86. Denne gamle Degns Efternavn kendes ikke. Willads Degns Hustru hed *Maren Jensdatter*, og med hende havde han flere Børn. 1669 en Søn *Jens*, 1675 en Datter *Maren*, 1676 en Datter *Anna*, død 1682, 1680 en Søn *Jens*, død

1683. En Søn *Ole*, der blev Degn efter Faderen, maa være født før de andre nævnte Børn, da *Ole* allerede 1686 kunde overtage Degneembedet.

I Kirkebogen læser vi, at 1680, den 15 April, begravedes *Willads Degns Moder Johanne Madsdatter*, 82 Aar gl. *Willads Degn* døde 1686, 53 Aar gl. og blev begravet den 17. April.

2. *Ole Villadsen*. Degn 1686-1731; død 1734. Søn af foregaaende, ustuderet, gift 1694 med *Karen Sørensdatter*. 1700 havde de en Søn til Daaben, og han fik Navnet *Willads*, død 1730, 1704 en Datter *Johanne*, død 1721, 1709 en Datter *Anna* og 1711 en Søn *Sejer*, der blev Faderens Eftermand som Degn i Tøving.

Den Mand, der har ført Kirkebogen, har formentlig haft Interesse for Astrologi, for ved flere Børns Fødsel anføres Solens og Maanens Stilling til andre Himmelkloder paa det anførte Tidspunkt.

Den 2. December 1734 om Formiddagen døde Degnen *Ole Villadsen*, som var Degn i 48 Aar 8 Maaneder. 5 Dage efter døde hans Hustru *Karen Sørensdatter*, 65 Aar 8 Maaneder 5 Dage gl., havde levet i Ægteskab i 40 Aar. Hun blev begravet i samme Grav som Manden.

3. *Sejer Olesen Leth*. Degn 1731-60. Han var Søn af *Ole Villadsen*, rimeligvis dennes yngste Barn. Fra 1731 forrettede han Degnetjenesten, skønt Faderen først døde 1734. I Indberetningen 1739 skriver Præsten om ham: Degnen *Sejer Olesen* samt Fader og Farfader har været Degn her i Sognene siden Anno 1668, alle ustuderede, thi ingen, som har lidt ondt for sin Bog, kan subsistere i dette ringe Brød. Nærværende Degn var med salig Biskop *Thestrups* consens (Samtykke) sin Faders Substitut i 3 Aar, og da Faderen for Alderdoms Skyld ikke kunde betjene noget i Embedet, oplod han Kaldet for denne fornævnte sin Søn, som blev beskikket til Embedet af Biskop *Thestrup* for 8 Aar siden. Han har fra sin Ungdom levet et ædrueligt og skikkeligt Levnet, er begavet af Gud med en god Stemme, har hidtil forrettet sit Embede upaaklageligt baade i Kirketjenesten og Ungdommens Undervisning saa og i den ugentlige Undervisning i Byerne efter Loven. Men til at præstere de rekvisita, som den kgl. Forordning i Skriven og Regnen udkræver, er han ikke noksom bekvem og boer desforuden længst fra Hovedkirken af hele Sognet, saa at Ungdommen fra Annexet og Galtrup By ikke kunde søge Skolen hos ham, om end han var ganske bekvem dertil. I Biskoppens Kopibog 1759 staar kun, at Degnen *Sejer Olufsen* er en skikkelig Mand i hans Degneembede. Aaret efter den 16. November døde Degnen i en Alder af 49 Aar 5 Maaneder 3 Dage.

Den 27. Februar 1733 giftede han sig med *Ide Nielsdatter* i Flade, men der nævnes ingen Børn, og *Sejer Olesen* var uden Tvivl den sidste Degn af den gamle Slægt.

4. *Carsten Wolf*. Degn 1760-71. 1759 var *Carsten Wolf* Skoleholder i Tødsø, og i dette Embede var han flittig med Børnene og levede skikkeligt. Fem Aar efter hans Embedstiltrædelse som Degn skriver Biskoppen om ham: "Degnen *Carsten Wolf* er ustrafelig i sit Degneembede, men i sin Skole har han været forsømmelig. Jeg haaber, han bliver flittigere ved Sognepræstens Tilsyn, hvortil de begge blev formanede og lovede større Flid. Om Menigheden sagde Præsten, at der var ikke noget besynderligt at andrage. De levede i god Orden og Skik og brugte Saliggørelsens Midler med Andagt. Der var den Forskel, at somme var mere flittige, men ingen var forargelige. Men Ungdommen var saa slet, at jeg maatte give Fortrydelse derover med Alvor og Eftertryk tilkende, som jeg haaber med Guds Hjælp, thi Præsten er en god og retsindig Mand".

Wolf var gift med *Maren Pedersdatter*. En Datter *Mariane*, født 1768, døde spæd. Den 30. Januar 1771 døde Degnen, 54 Aar gl. Han betegnes som "vællærd" og maa derfor have været Student. Han efterlod sig ingen Børn, men kort Tid efter Mandens Død fødte Enken en Søn, som blev opkaldt efter Faderen. Barnet døde Aaret efter. Der var 45 Rdl. til Deling mellem Enken og hendes Søn.

5. *Laurits Pedersen Sand*. Degn 1771-1803. Denne Degn var Broder til den forrige Degns Enke *Maren Pedersdatter*.

1800 er han 59 Aar gl. og betegnes som en ret sindig og god Lærer. Døde 30. Maj 1803, 61 Aar. Han var gift med *Maren Sørensdatter*, der ogsaa døde 1803, 62 Aar gl. 1779 havde de en Søn *Niels Christian* til Daaben og 1780 en Søn, som fik Navnet *Peder Christian*.

6. *Niels Chr. Lyndrup*. Degn 1803-16. 1798 var han Degn og Skoleholder i Ejerslev. Han var gift med *Else Jensdatter*, død 14. Februar 1824, 57 Aar gl. En Søn *Jens Christian* var født 1803.

Degnen skød sig 30. Juni 1816; han var da 50 Aar gl.

(Historisk Årbog for Thisted amt 1926, side 138-151)